
De impasse in 2021?

Impasse?

Het coronavirus lijkt voorlopig onder controle en ondanks nieuwe varianten lijkt alles weer bijna normaal. De economische vooruitzichten lijken beter dan gedacht. De anderhalve meter maatregel blijft van kracht, misschien in de hoop dat de waakzaamheid niet al te zeer verslapt. Het buitenland lonkt en we horen dat mensen er aan toe zijn om weer eens flink uit de band te springen.

We mogen weer maar hebben we in de gedwongen pauze nagedacht over wat we daarna willen? Wordt er niet opgeroepen om fundamenteel anders te gaan denken, doen en leven?

Wat doen we met het wegverkeer? Blijven we vliegen? Hoe *blijven* we gezond? Wat is de toekomst van de fossiele brandstof industrie of wie draagt wat bij aan de terugdringing van de uitstoot van CO₂, stikstof en het grondig beperken en opruimen van het plastic afval te land en ter zee. En naast de milieuproblematiek worden we – steeds meer zo lijkt het - geconfronteerd met onze neiging medemensen uit te sluiten vanwege huidskleur, religie, geslacht of seksuele voorkeur of uit angst dat ze onze veiligheid of welvaart bedreigen.

Onze politici overleggen nog steeds over een kabinet. Weten zij wat er moet gebeuren? Eenvoudig is het natuurlijk niet: naast de wil is er nog veel denkkraft, wetenschap en technologie nodig en misschien nog wel meer de overtuiging dat we het samen moeten oplossen en dat de sterkste schouders het meeste kunnen dragen.

De door Corona afgedwongen crisispauze was een kans om de struisvogelpolitiek (ook die van onszelf) te ontmaskeren. Mij bekruipt het gevoel dat de bereidheid om echt bij te sturen nog niet zo erg groot is. Er zijn wel wat ideeën, maar is er ook sprake van idealen en overtuigingen, die onze koers kunnen gaan bepalen? We blijven vooral verdedigen.

Misschien is onze behoudzucht juist het gevolg van onze welvaart en rijkdom. We hebben veel te verliezen. *Rijk worden en blijven* lijkt ons

gezamenlijke hoofddoel, als nieuwe zingeving van onze arbeid en ons “mens zijn”.

Die behoudzucht geldt ook voor macht. Om macht te krijgen en te behouden lijkt alles geoorloofd. Het nieuws geeft dagelijks voorbeelden. De geschiedenis tot vandaag leert dat macht *die niet dient, nergens toe dient* en vooral gevaarlijk is. Angst voor afstraffing door de kiezer of aandeelhouders weerhoudt mensen te doen wat ze eigenlijk zouden moeten doen. Er zijn te weinig voorbeelden van visionaire regeringen en bedrijven. Idealen en overtuigingen zijn ook op ‘hoog’ niveau schaars, zo lijkt het. Toch vormen hogere idealen en overtuigende denkbeelden de basis voor een nieuw uit te zetten koers.

De uitgangspunten van onze maatschappij hebben een Christelijk fundament. Zonder ‘Barmhartigheid, Rechtvaardigheid en Rentmeesterschap’ kun je je bijvoorbeeld moeilijk een gezonde, zorgzame maatschappij voorstellen.

Het is, denk ik, nodig die leidende principes vaker en duidelijker naar voren te brengen om het doel voor ogen te kunnen houden. Nu wordt het publieke debat vooral verduisterd door randzaken, terwijl de kern vergeten of genegeerd wordt. Anders gezegd, het publieke debat heeft te lijden onder het grote aantal farizeeërs dat de geest van de wet vaak niet meer onderschrijft of herkent.

We moeten allemaal onze idealen afstoffen en zo nodig herijken, de struisvogel in onszelf naar het asiel brengen, de farizeeërs de rug toekeren. Ofwel: begin bij jezelf, besef dat je niet alles weet en dat je *alleen* weinig kunt. En... help vooral elkaar de goede weg te vinden.

JvdB